

NL

NL

NL

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 3.6.2010
COM(2010)288 definitief

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

Speciale Administratieve Regio Macau: Jaarverslag 2009

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Speciale Administratieve Regio Macau: Jaarverslag 2009

Inleiding

Sinds Macau tien jaar geleden werd overgedragen aan China, heeft de Europese Commissie nauwlettend toegezien op de economische en politieke ontwikkelingen in de speciale administratieve regio (SAR) Macau overeenkomstig haar belofte van 1999 aan het Europees Parlement om jaarlijks een verslag over de ontwikkelingen te publiceren. Onderhavig verslag betreft het jaar 2009.

2009 was een belangrijk jaar voor de SAR Macau. Het was de tiende verjaardag van de teruggave van het gebied aan China. Edmund Ho werd vervangen door een nieuwe regeringsleider. De verkiezingen voor de wetgevende vergadering vonden in september 2009 plaats voor een nieuwe legislatuur van vier jaar. Eerder in het jaar werd in Macau ook nationale veiligheidswetgeving goedgekeurd.

De Europese Commissie is ingenomen met de voldoende tenuitvoerlegging van het "één land, twee systemen"-beleid sinds de overdracht, overeenkomstig de Basiswet van de SAR Macau. De Basiswet garandeert dat het in Macau bestaande systeem, de rechtsstaat en de bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden ongewijzigd zullen blijven. Over het algemeen heeft de Basiswet in Macau goed gefunctioneerd sinds de overdracht aan China; ook de fundamentele rechten en vrijheden van de bevolking van Macau zijn gerespecteerd.

Politieke ontwikkelingen

Sinds de overdracht van de kolonie aan China in 1999 is in 2010 voor het eerst het bestuur van Macau veranderd. Op 26 juli 2009 werd Fernando Chui, voorheen secretaris voor Sociale Zaken en Cultuur van Macau, benoemd tot **nieuwe regeringsleider** in opvolging van Edmund Ho, die de regering van Macau sinds de overdracht aan China had geleid. Chui kreeg 282 stemmen, 94% van de stemmen van het verkiezingscomité voor de regeringsleider, dat uit 300 leden bestaat. Na zijn verkiezingsoverwinning verklaarde Fernando Chui dat hij aandacht zou hebben voor de zorgen van de bevolking, dat hij een beleid zonder corruptie zou voeren en de transparantie ervan verhogen, alsook eerlijke en gezonde concurrentie zou verzekeren in de amusementssector, die de basis vormt van de economie van Macau.

Voorzitter Barroso van de Europese Commissie feliciteerde Fernando Chui en wenste hem veel geluk met zijn inspanningen voor stabiliteit en welvaart in Macau. Hij dankte ook Edmund Ho voor zijn bijdrage aan de ontwikkeling van Macau de voorbije tien jaar en voor het aanhalen van de banden tussen Macau en de Europese Unie.

De **verkiezingen voor de wetgevende vergadering** van Macau werden gehouden op 20 september 2009. De opkomst bedroeg 59,9%, de hoogste in de geschiedenis van Macau. De vergadering is samengesteld uit 29 zetels, waarvan 12 rechtstreeks verkozen zetels en 17 indirect verkozen zetels; deze laatste vertegenwoordigen 10 functionele kiesdistricten en 7 zetels die door de regeringsleider worden ingevuld. Aan de rechtstreekse verkiezingen namen in totaal 122 kandidaten van 16 partijen deel. 8 van de 12 kandidaten die rechtstreeks

verkozen werden, waren oudgedienden die reeds langer in de wetgevende vergadering zitting hadden, terwijl de 4 anderen voor het eerst verkozen werden. Het prodemocratische kamp kreeg er een zetel bij en heeft nu in totaal drie zetels. De Europese Commissie is van mening dat de verkiezingen over het algemeen eerlijk en ordelijk zijn verlopen. De recordopkomst is een positieve indicator voor de politieke ontwikkeling van Macau en een teken dat de burgers in het gebied politiek bewuster worden. De Europese Commissie juicht dit toe en is van mening dat de groeiende politieke maturiteit van de inwoners van Macau een goede basis vormt voor vooruitgang op de weg naar meer democratie in Macau.

Op 20 december 2009 vierde de SAR Macau haar tiende verjaardag. De Chinese president Hu Jintao was op de viering aanwezig. President Hu nam ook deel aan de plechtigheid waarmee de derde regering werd ingehuldigd. In zijn toespraak prees president Hu de verwezenlijkingen van de voorbije tien jaar in de SAR en sprak hij de hoop uit dat de nieuwe regeringsleider en zijn ambtenaren in staat zouden zijn de bevolking van Macau te verenigen en te leiden naar een betere toekomst voor de SAR.

De goedkeuring van de **nationale veiligheidswet** was een andere belangrijke politieke ontwikkeling. Bij artikel 23 van de Basiswet is de regering van de SAR ertoe verplicht wetgeving in te voeren inzake verraad, afscheiding, opstand, subversie en diefstal van staatsgeheimen. Na een openbare raadpleging van 40 dagen werd de ontwerpwet op 5 januari 2009 door de regering ingediend bij de wetgevende vergadering. Op 25 februari 2009 werd de wet met een grote meerderheid in de wetgevende vergadering goedgekeurd (alleen de twee prodemocratische wetgevers stemden tegen) en op 3 maart 2009 werd de wet van kracht. Tijdens de viering van de tiende verjaardag van de overdracht prees de Chinese president Hu Jintao de nationale veiligheidswet. De EU neemt nota van de nieuwe nationale veiligheidswet en wijst opnieuw op het belang van het respect voor de fundamentele rechten en vrijheden zoals deze in de Basiswet van de SAR Macau worden gegarandeerd.

In 2009 kwam Macau ter sprake tijdens de 75e zitting van de VN-commissie inzake de uitbanning van rassendiscriminatie. De VN-commissie nam kennis van de goedkeuring door Macau van de wet op de bestrijding van mensenhandel, alsook van de wet tot vaststelling van een wettelijk kader inzake de erkenning en het verlies van de status van vluchteling. De VN-commissie gaf tevens uitdrukking aan haar bezorgdheid over het feit dat mensenhandel nog steeds een groot probleem is in de SAR, waarbij de slachtoffers vaak vrouwen en kinderen zijn die geen burgers van de SAR zijn of tot etnische minderheden behoren. De VN-commissie bepleitte versterkte maatregelen om mensenhandel, speciaal van niet-burgers, adequaat te voorkomen, te bestrijden en te bestraffen. De VN-commissie uitte ook haar bezorgdheid over het feit dat migrerende werknemers uitgesloten zijn van het socialezekerheidsstelsel in de SAR en zij bepleitte een wijziging van de relevante wetgeving zodat de sociale zekerheid voor alle werknemers zou komen te gelden. De Europese Commissie constateerde tevens met bezorgdheid het groeiende aantal incidenten in de loop van het jaar waarbij journalisten, wetenschappers en activisten uit Hongkong de toegang tot Macau door de migratiedienst werd ontzegd op grond van de openbare veiligheid.

Economische ontwikkelingen

Sinds de liberalisering van het gokmonopolie in 2002 is Macau de grootste casinomarkt ter wereld geworden. Deze groei was te wijten aan bezoekers van het Chinese vasteland, naast aanzienlijke investeringen in de SAR door nieuwe casino-exploitanten. De afgelopen tien jaar is het bbp van Macau nagenoeg verdrievoudigd. Toch kreeg de economie van Macau in 2009 voor het eerst te maken met een economische recessie ten gevolge van de mondiale financiële

crisis en het beleid van de regering om de excessieve groei van de gokindustrie te beheersen. Hoewel de economie van Macau de crisis heeft kunnen doorstaan, blijft zij toch te veel afhankelijk van de gokindustrie en wordt de welvaarts kloof steeds breder.

Ook in 2009 heeft China het aantal bezoeken van inwoners van het vasteland aan Macau beperkt om gokreizen tegen te gaan. China was in 2009 goed voor 50,5% van de bezoeken in Macau en is ook de grootste bron van toerisme voor Macau. Deze visabeperkingen voor bezoekers vanuit China hebben een veel grotere impact op de lokale economie dan de mondiale financiële crisis. Om de gevolgen van de economische neergang te verzachten, heeft de regering van de SAR Macau diverse maatregelen genomen om het bedrijfsleven in Macau en zijn inwoners bij te staan, zoals een eenmalige uitkering aan alle burgers, meer investeringen in openbare werken en infrastructuur, een stimuleringsplan van 100 miljoen patacas (9 miljoen euro) ten behoeve van de toerisme-industrie, en een regeling voor leninggaranties teneinde kleine en middelgrote ondernemingen in staat te stellen het hoofd te bieden aan een slechter bedrijfsklimaat. Het effect van de mondiale financiële crisis op 's werelds grootste gokmarkt was het meest voelbaar in de financiën van de Amerikaanse casino-exploitanten. Sommige expansieprojecten voor casino's werden vertraagd of opgeschort.

Toch kwam de economie van Macau er weer bovenop dankzij grotere bezoekersaantallen en grote gokwinsten in het laatste kwartaal van 2009. Het totale aantal bezoekers steeg met 5% in het vierde kwartaal na eerst te zijn gedaald in de eerste drie kwartalen. De gokinkomsten stegen met 9,4% tot een recordhoogte van 119 miljard patacas voor het hele jaar 2009 (10,7 miljard euro). Dankzij het in Azië ondanks de mondiale financiële crisis voorhanden liquide kapitaal konden de casino-exploitanten in Macau nieuwe financieringsbronnen aanboren door hun casino's op de beurs van Hongkong te noteren, waardoor zij een deel van hun schulden konden vereffenen en de werkzaamheden in verband met opgeschorte projecten hervatten. Het aantal casino's steeg bijgevolg van 31 in 2008 naar 33 in 2009.

Het **bbp** van Macau daalde in de eerste helft van 2009 met meer dan 10%, maar begon in de tweede helft weer te stijgen. Het bbp nam in 2009 in reële termen met 1,3% licht toe. Tijdens het vierde kwartaal versnelde deze groei. Het herstel was in grote mate te wijten aan de export van diensten in verband met kansspelen. De werkloosheid bleef stabiel in 2009 op 3,6%. De inflatiedruk nam af doordat de inflatie van 8,6% in 2008 snel naar 1% in 2009 is gedaald. Wat de export betreft, was de handel in goederen erg zwak door de kleine vraag op de overzeese markten. De export van goederen daalde pijlsnel met 52% en de invoer met 14%, hetgeen leidde tot toename van het handelstekort, dat nu meer dan 29 miljard patacas (2,6 miljard euro) bedraagt.

Volgens de officiële statistieken blijft de EU na China de grootste importeur in Macau, goed voor 21% van de invoer. 8,2% van de totale uitvoer van Macau had als bestemming de EU, waarmee deze 's lands de op drie na grootste exportmarkt vormde. Volgens Eurostat daalde de EU-import uit Macau in 2009 met 54% tot 107 miljoen euro, terwijl de export naar Macau met 9% daalde tot 200 miljoen euro, wat leidde tot een handelsoverschot van 93 miljoen euro. Transportmaterieel, machines en elektrisch materieel vormden naast levensmiddelen de belangrijkste categorieën exportgoederen van de EU naar Macau.

In 2009 ging Macau ermee door zijn economie geleidelijk in die van China te integreren, hetgeen van levensbelang is voor de economische toekomst op de lange termijn. In mei 2009 werd het zesde supplement van de Overeenkomst inzake nauwer economisch partnerschap (CEPA - Closer Economic Partnership Arrangement) tussen Macau en China ondertekend. De

CEPA biedt een platform om de twee economieën te integreren en deze regeling biedt meer mogelijkheden voor bedrijven uit Macau om zaken te doen in China. Daarnaast heeft Macau actief bijgedragen tot het ontwikkelingsplan op de lange termijn van de Parelrivierdelta. De drie regeringen van Macau, Guangdong en Hongkong hebben studies en infrastructuurprojecten opgezet om deze grote steden in de delta met elkaar te verbinden, door de vorming van een intercity-verkeersgordel die het mogelijk maakt om binnen één uur te reizen tussen twee steden binnen de gordel.

China heeft ook verdere gunstige maatregelen getroffen ter ondersteuning van de groei en de ontwikkeling in Macau. Dit blijkt onder meer uit de terbeschikkingstelling van een stuk land op een naburig eiland (Hengqin) voor de uitbreiding van de universiteit van Macau en uit het feit dat China het plan van Macau voor landwinning heeft goedgekeurd. China heeft een stuk land op Hengqin aan Macau verhuurd voor een totale som van 1,2 miljard patacas (108 miljoen euro) tot 19 december 2049. Macau zal over dit nieuwe gebied ook jurisdictie uitoefenen. De regering van de SAR Macau verwacht dat deze geografische uitbreiding van haar jurisdictie het gebied in staat zal stellen zijn activiteiten te diversifiëren in andere dienstensectoren, zoals onderwijs, cultuur, ontspanning of sport.

Op **regionaal** vlak krijgt Macau te maken met toenemende concurrentie van andere Aziatische steden die aan de gokindustrie willen deelnemen. Het opstarten van rechtstreekse passagiers- en goederenvluchten over de Straat van Taiwan tussen Taiwan en het Chinese vasteland vormt een uitdaging voor de civiele luchtvaartsector van Macau, dat gedurende vele jaren een doorvoerpunt was voor vluchten tussen Taiwan en het vasteland. In dit verband stelde de nieuwe regeringsleider Fernando Chui in zijn inaugurale rede van 22 december 2009 voor om de uitwisselingen en samenwerking met Taiwan te versterken teneinde de rol van Macau als dienstenknooppunt verder te stimuleren. Hij verklaarde ook dat Macau zich verder zou inspannen om zijn economie te diversifiëren in andere sectoren als cultuur, onderwijs en de zogenaamde MICE-branche (Meetings, Incentives, Conventions, Exhibitions), en de banden aan te halen met de Portugeestalige landen en de Europese Unie. De regering van de SAR Macau heeft ook een reeks maatregelen genomen om het functioneren en de ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen buiten de gokindustrie te steunen. De Europese Commissie neemt met genoegdoening kennis van de inspanningen van Macau om zijn economie te diversifiëren, hetgeen voor de stabiliteit op de lange termijn gunstige uitwerkingen zal hebben.

Samenwerking tussen de EU en Macau

De betrekkingen tussen de Europese Unie en Macau zijn gebaseerd op gemeenschappelijke waarden, een Europese erfenis en gezamenlijke belangen op economisch, milieu-, onderwijs- en cultuurgebied. De betrekkingen hebben zich ontwikkeld binnen het kader van de handels- en samenwerkingsovereenkomst die de Europese Unie en Macau in 1992 hebben ondertekend. Tijdens de krachtens deze kaderovereenkomst te houden jaarlijkse vergadering van het Gemengd Comité EU-Macau, die in februari 2009 in Macau plaatsvond, werd bevestigd dat Macau voor de EU een belangrijke partner blijft.

Op deze vergadering werd een gedachtewisseling gehouden over de gevolgen van de mondiale financiële crisis, het toenemende protectionisme en strategieën tegen de klimaatverandering. Er werd ook overeenstemming bereikt over samenwerking teneinde de economieën van de EU en Macau open te houden en de samenwerking op te voeren. In de bilaterale discussies werd ook gesproken over versterking van het multilaterale handelsstelsel, betere bescherming van de intellectuele-eigendomsrechten, verbetering van de procedures

voor openbare aanbestedingen in Macau, erkenning van bilaterale samenwerking en anti-dumpingonderzoek, alsook adequate toepassing van de overnameovereenkomst tussen de EU en Macau.

Deze bilaterale samenwerking stoelt op de mededeling van de Europese Commissie "De Europese Unie, Hongkong en Macau: mogelijkheden tot samenwerking 2007-2013". Daarin worden een aantal uitdagingen geformuleerd die het doel moeten zijn voor een bredere samenwerking tussen de EU en Macau in de toekomst. Het lanceren van het bedrijfsinformatieprogramma (Business Information Programme) van de Europese Unie (EUBIP) voor Hongkong en Macau in februari is nuttig en succesvol gebleken voor een betere uitwisseling van expertise en een beter begrip tussen Macau en de Europese Unie.

Het consortium dat gevormd wordt door de Europese kamer van koophandel in Hongkong, het Instituut voor de promotie van handel en investeringen in Macau en het Instituut voor Europese studies van Macau, heeft via het EUBIP met vrucht een aantal activiteiten uitgevoerd in nauwe samenwerking met de nationale kamers van koophandel van de EU-lidstaten en relevante bedrijfs- en industrieverenigingen. Meer bepaald heeft de deelname van de EU, naast die van de lidstaten zelf en een aantal Europese bedrijven, met een gemeenschappelijk Europees paviljoen en diverse sprekers, gezorgd voor een grotere zichtbaarheid van de Europese Unie in Macau en op wezenlijke wijze een bijdrage geleverd aan fora als het Forum voor internationale milieusamenwerking van Macau (Macao International Environment Cooperation Forum - MIECF) in april en de internationale handelsbeurs van Macau in oktober 2009. Een voorbeeld is ook het seminar dat is gehouden over de verordening inzake chemische stoffen (registratie en beoordeling van en autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen – REACH) van de Europese Unie, met expertise van het Europese chemicaliënagentschap en steun van het Instituut ter bevordering van handel en investeringen in Macau.

Het milieu blijft een belangrijk punt van zorg voor de regering van de SAR Macau en blijft ook een gebied waar nauw wordt samengewerkt. De Europese Commissie is verheugd over de inspanningen van de regering van de SAR Macau om fora zoals het MIECF voor internationale milieusamenwerking alsook tentoonstellingen te organiseren om de milieubescherming in Macau internationaal grotere bekendheid te geven. De SAR is erg actief geweest om uitwisselingen op regeringsniveau en op het niveau van de maatschappelijke organisaties te bevorderen; zij heeft zich ook grotere inspanningen getroost om milieubescherming meer publieke bekendheid te geven en de bedrijven tot het gebruik van energiezuinige groene producten aangezet.

De samenwerking tussen de EU en Macau werd in 2009 in een aantal sectoren uitgebreid. In december ondertekenden de Europese Commissie en Macau een samenwerkingsovereenkomst op juridisch vlak om het rechtsstelsel, het openbaar bestuur en de wetgevende en gerechtelijke expertise in Macau te versterken, volgend op het succesvolle afsluiten van een vergelijkbaar project in 2007. De rechtsstaat, goed bestuur, eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden kunnen alleen worden gewaarborgd als de inwoners van Macau zich terdege bewust zijn van hun rechtsstelsel en er goed opgeleide rechters en juristen zijn.

In 2009 zijn de contacten tussen hoge ambtenaren van de EU en Macau voorgezet om de mogelijkheden tot samenwerking op het gebied van de civiele luchtvaart te onderzoeken. Macau heeft bevestigd dat het zal opteren voor een horizontale overeenkomst inzake luchtvaartdiensten om de 15 bestaande bilaterale overeenkomsten met de lidstaten van de EU

te actualiseren en daarin het beginsel van een EU-aanwijzing op te nemen. Gezien het feit dat Macau niet over een eigen luchtruim beschikt, bevestigde Macau dat het met China reeds overeenstemming had bereikt om een horizontale overeenkomst met de Europese Unie te mogen sluiten. De Europese Commissie zal de verdere vooruitgang op de voet volgen teneinde de gesprekken over een horizontale overeenkomst binnen 2010 te kunnen afsluiten.

In 2009 hebben hoge ambtenaren van de EU en Macau verder gesproken over de mogelijkheden tot samenwerking op het gebied van de belastingheffing op spaargeld. Als een eerste gedeeltelijke stap in deze richting verwelkomt de Europese Commissie het engagement van Macau om de OESO-norm voor de uitwisseling van belastinggegevens tussen rechtsgebieden ten uitvoer te leggen. Hiertoe keurde Macau een wet goed over de uitwisseling van belastinggegevens, die op 15 september 2009 van kracht werd. In 2010 zal verder worden gepraat over mogelijke verdergaande maatregelen die feitelijk zouden kunnen overeenstemmen met de bepalingen van de EU-richtlijn betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden.

In 2009 zijn er ook meer persoonlijke contacten geweest tussen burgers uit Europa en Macau. Macau heeft actief deelgenomen aan het Erasmus Mundus-programma voor 2009 door de contacten tussen universiteiten en studenten uit Europa en Macau uit te breiden en zo meer wederzijds begrip te kweken. De EU heeft ook de Jean Monnet-leerstoel aan de Universiteit van Macau gesteund door deel te nemen aan de succesvolle Jean Monnet-conferenties in de loop van het jaar. Er is een verdere versterking van de samenwerking gepland na de ondertekening in januari van een protocol met de regering van Macau met het oog op het opzetten van een reeks cursussen voor de opleiding van ongeveer 100 conferentietolken uit Macau voor de volgende vier jaar.

Toekomstverwachtingen

In 2010 begint een nieuw tijdperk voor Macau, met een nieuwe regering en een nieuwe wetgevende vergadering, waarbij wordt voortgebouwd op de goede resultaten sinds de overdracht. Macau deelt met Europa een waardevolle erfenis en heeft dezelfde waarden op het gebied van openheid en tolerantie. De EU zal in deze nieuwe fase met de regering en de bevolking van Macau verder nauwe betrekkingen onderhouden om het bestaande partnerschap te versterken. De Europese Commissie zal verder de uitvoering van het principe "een land, twee systemen" in de SAR Macau steunen en met het oog daarop nauw toezien op de politieke, institutionele, economische en sociale ontwikkelingen in de SAR.

De Europese Commissie zou graag vooruitgang zien in de bilaterale dialoog over civiele luchtvaart en de belastingheffing op spaargeld. De Europese Commissie zou zich ook verheugen over meer academische en culturele uitwisselingen, en spoort aan tot deelname van Macau aan wereldwijde door de EU gefinancierde programma's, zoals Erasmus Mundus, dat in 2010 speciaal gericht zal zijn op kleine landen en gebieden als Macau.